

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของคณบดี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียนของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อศึกษาภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการที่มีผลต่อการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุเอาไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์แล้วในบทที่ 4 และในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยขอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียนของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการที่มีผลต่อการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการที่มีผลต่อการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ศึกษาภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านความสามารถทางการบริหาร และด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ
2. ศึกษาการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียนของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการส่งเสริมวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

3. ศึกษาภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการที่มีผลต่อการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ ด้านความสามารถทางการบริหาร และด้านความสามารถทางวิชาการ มีผลกระทบเชิงบวกกับการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวม และด้านการจัดการเรียนการสอน

3.2 ภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านการสร้างเครือข่าย และด้านความเป็นผู้นำ ผลกระทบเชิงบวกกับการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียนด้านการส่งเสริมการวิจัย

3.3 ภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านการสร้างเครือข่าย และด้านความสามารถทางการบริหาร มีผลกระทบเชิงบวกกับการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริการวิชาการ ด้านการส่งเสริมวิชาการ และด้านการพัฒนาบุคลากร

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการที่มีผลต่อการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านความสามารถทางการบริหาร และด้านการสร้างเครือข่ายอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก คณบดีจะต้องมีการแสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำในเรื่อง บุคลิกภาพ และในด้านวิชาการนั้น จะต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่อง การมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ส่วนทางด้านความสามารถในการบริหารนั้น ต้องรู้จักวิธีการวางแผนการดำเนินงานโดยให้มีโลกทัศน์ วิสัยทัศน์กว้างไกล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่อนาคต และด้านการสร้างเครือข่ายนั้น ควรมีการพัฒนาด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยจะต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว มีความสอดคล้องกับ ภัทรชัย ไชยมงค์ (2552 : 92-94) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 64.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีอิทธิพลประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านเป็นผู้คิดริเริ่มในงานวิชาการ ด้านเป็นผู้รู้จักปรับปรุงงานวิชาการ ด้านเป็นผู้ให้การยอมรับงานวิชาการ และด้านเป็นผู้เข้าสังคมได้ดีเพื่อประโยชน์ในงานวิชาการ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545 : 65) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของคณบดีคือเรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างคณบดีกับ

สมาชิกในคณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ ศิริสรหรือธิ์ (2547) พบว่า คุณลักษณะผู้นำของคณบดีที่สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้นำในแต่ละบทบาทมีจำนวน 48 คุณลักษณะ ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี มีขั้นตอนที่สำคัญคือ 1) ขั้นตอนการประเมินเพื่อกำหนดคุณลักษณะที่ต้องพัฒนา 2) ขั้นตอนการเตรียมการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำ 3) ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยรูปแบบย่อย 4 รูปแบบ ตามกลุ่มคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา คือ รูปแบบที่ 1 การพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านการบริหาร รูปแบบที่ 2 การพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านวิชาการ รูปแบบที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพ รูปแบบที่ 4 การพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านคุณธรรมและจริยธรรม และการฝึกปฏิบัติแบบบูรณาการ และ 4) ขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาและการดำเนินการ ส่วนที่ 4 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ เงื่อนไขความสำเร็จและตัวชี้วัดความสำเร็จของรูปแบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Blase & Blase (2002 : 671) พบว่า ผู้บริหารที่ขาดภาวะผู้นำมีความบกพร่องคือละเลยต่อการเอาใจใส่ครูทั้งทางด้วร่างกาย อารมณ์และจิตใจ เช่น ไม่ให้ความร่วมมือในการใช้อุปกรณ์การสอน ขาดความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและอื่น ๆ ผลจากการวิจัยนี้ทำให้มีการวางแผนเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดลักษณะเช่นนี้อีกในโรงเรียนอื่น

2. การบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียนของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้ว ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านการส่งเสริมวิชาการ และด้วการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก คณบดีควรที่จะมีการพิจารณาในด้วการพัฒนาบุคลากรเป็นหลัก โดยมุ่งที่การจัดสรรทุนสนับสนุนอาจารย์และบุคลากรในการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาและตำแหน่งทางวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมงานวิจัย โดยมุ่งไปที่การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผลงานวิจัยของอาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาได้รับการตีพิมพ์ หรือใช้ประโยชน์ในระดับชาติและนานาชาติ ด้านการบริการวิชาการ โดยมุ่งไปที่การส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ประชาคมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ด้านการส่งเสริมวิชาการ โดยมุ่งไปที่การจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กับนักศึกษา และสุดท้ายที่จะต้องเน้นเป็นลำดับต่อมาคือด้วการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งไปที่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของอาเซียน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทิดพงษ์ ศรีวิเศษ (2557) พบว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ การส่งเสริมทรัพยากรในการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางคือ การจัดด้ว

เครือข่ายและการวางแผนพัฒนาครู สอดคล้องกับชัยยนต์ เสรีเรืองฤทธิ์ (2556) พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการ เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการ บริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่ 4 ด้านกิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียน และมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านที่ 3 ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชนการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนพระชนานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการ การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่ 4 ด้านกิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียน และมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านที่ 3 ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริย์รักษ์ อุดมเศรษฐ์ (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า ภาวะผู้นำของคณบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) คณบดีมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก โดยคณบดีได้แสดงพฤติกรรมด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์มากที่สุด และการกระตุ้นทางปัญญาน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาถึงภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน พบว่า คณบดีมีภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับปานกลาง โดยคณบดีได้แสดงพฤติกรรมด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์มากที่สุดและการบริหารงานแบบวางเฉยเชิงรุกน้อยที่สุด 2) การบริหารจัดการที่ดีของคณบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า คณบดีมีการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยคณบดีมีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมมากที่สุดและหลักความโปร่งใสน้อยที่สุด และ 3) การบริหารจัดการที่ดีของคณบดีวิชาได้รับอิทธิพลทางตรงมาจากตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของคณบดีโดยตัวแปรทั้งหมดในโมเดลได้ร่วมกันทำนายการบริหารจัดการที่ดีของคณบดีวิชาได้ร้อยละ 89 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของโค้ว (Kho, 2001) พบว่า การมอบหมายให้ศึกษาดูงานต่างประเทศเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร นอกจากจะเป็นการพัฒนาศักยภาพแล้วยังได้เรียนรู้วัฒนธรรม การปรับตัว ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความใฝ่รู้และความคิดในเชิงบริบทโลก การเข้าใจในเชิงลึกถึงการประเมินกระบวนการตั้งแต่การคัดเลือกคนเข้าอบรม การฝึกอบรม การสร้างทีมงาน การมอบหมาย การศึกษาดูงานต่างประเทศ เป็นต้น ข้อค้นพบจากการวิจัยเน้นความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงระบบและครอบคลุมการพัฒนาอย่างมีกลยุทธ์ในมุมมองขององค์กรในระยะยาว และสอดคล้องกับงานวิจัยของคูเนอท์ และเลวิส (Kuhnert & Lewis, 1987) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะอยู่ในระดับที่มีคุณค่าสูงกว่าภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนคือ ผู้นำในลักษณะของผู้นำการแลกเปลี่ยนจะมีลักษณะการทำงานด้วยแรงจูงใจเพื่อผลประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย ในขณะที่

ที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะอยู่ในระดับพัฒนาการที่สูงจะไม่สนใจต่อความต้องการของตนเอง แต่จะเริ่มเห็นคุณค่าของหมู่คณะและหน่วยงาน ซึ่งเป็นคุณค่าหรือคุณธรรมที่สูงกว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะเสียสละผลประโยชน์ของตนเอง ก้าวเข้าถึงจิตใจผู้ตามกระตุ้นให้ลูกน้องเห็นคุณค่าของความมีอุดมคติศักดิ์ศรี เพื่อที่จะได้ไม่ทำงานตามหน้าที่เพียงเพื่อเงินเดือน หรือผลตอบแทนไปวัน ๆ อีกทั้งพยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติความเชื่อของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดการยอมรับ และทำงานจนบรรลุเป้าหมายที่ยาก

3. ภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านความสามารถทางการบริหาร และด้านการสร้างเครือข่าย มีผลกระทบเชิงบวกกับการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านการพัฒนานุเคราะห์ และด้านการส่งเสริมวิชาการ เนื่องจาก คณบดีเป็นผู้ที่มีโลกทัศน์ วิสัยทัศน์กว้างไกล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่อนาคต มีวางแผนเชิงรุก ริเริ่มงานใหม่ เพื่อให้เกิดความสำเร็จ สามารถกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะและนำแผนฯ ลงไปสู่การปฏิบัติ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการปฏิบัติงานภายในคณะได้อย่างเหมาะสม มีการกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม และมีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ และมีรูปแบบการประสานงานอย่างชัดเจน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้คณบดีในแต่ละมหาวิทยาลัยจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของอาเซียน มีการส่งเสริมการเรียนการสอนเป็น 2 ภาษา การสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานด้วยภาษาอาเซียน นอกจากนี้ยังมีการจัดหาตำรา เอกสาร สื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เป็นภาษาอาเซียน มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผลงานวิจัยของอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาได้รับการตีพิมพ์ หรือใช้ประโยชน์ในระดับชาติและนานาชาติ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้อาจารย์และบุคลากร ไปอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการทำวิจัย มีการให้ทุนสนับสนุนเพื่อการวิจัยและเผยแพร่ผลงานในระดับชาติและนานาชาติ และมีการสร้างเครือข่าย ด้านการวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงาน องค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชนในอาเซียน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับเกียรติคำจร กุศล (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า 1) รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะความเป็นผู้นำของคณบดี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ดี โดยรูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบด้านภูมิหลัง ด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะเฉพาะของความเป็นผู้นำ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำ และด้านภาวะความเป็นผู้นำ

ของคณบดี และรูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรภาวะความเป็นผู้นำของคณบดี ได้ร้อยละ 82.90 2) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะความเป็นผู้นำของคณบดี มีดังนี้ องค์ประกอบ ด้านภูมิหลัง ด้านสถานการณืที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะเฉพาะของความเป็นผู้นำ และ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำของคณบดี โดยที่องค์ประกอบทุกตัวมีอิทธิพลทางบวกต่อภาวะ ความเป็นผู้นำของคณบดี สำหรับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพล ทางอ้อมต่อภาวะความเป็นผู้นำของคณบดีมากที่สุดคือ องค์ประกอบด้านภูมิหลัง รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านสถานการณืที่เกี่ยวข้อง และ 3) ข้อค้นพบในการวิจัย มีดังนี้ คณบดีที่มีภาวะ ความเป็นผู้นำ ควรเป็นผู้ที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านภูมิหลัง ได้แก่ การมีประสบการณ์ ทางด้านวิชาการทางด้านการบริหาร และมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้นำคณะ ด้านคุณลักษณะเฉพาะ ของความเป็นผู้นำ ได้แก่ การมีความสามารถเชิงทักษะ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีสติปัญญาและ ความเฉลียวฉลาด ด้านพฤติกรรมของความเป็นผู้นำ ได้แก่ การมีพฤติกรรมแบบเน้นการมีส่วนร่วม แบบนักพัฒนาและแบบมีอำนาจบารมี และด้านสถานการณืที่เกี่ยวข้องซึ่งคณบดีจะต้องคำนึงถึงด้วย ได้แก่ วุฒิภาวะและความพร้อมของผู้ร่วมงาน การมีเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ และ การมีโครงสร้างของงานในคณะที่ชัดเจน สำหรับภาวะความเป็นผู้นำของคณบดีนั้นสามารถ พิจารณาได้จากความสำเร็จของงานในคณะ ความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน และพัฒนาผู้ร่วมงานให้มี ผลงานทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต หมื่นนุช (2535) พบว่า ประสิทธิภาพของการ บริหารงานวิชาการของคณบดีส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คณบดีส่วนใหญ่มีพฤติกรรมผู้นำ แบบมุ่งกิจสัมพันธ์ หรือมีพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งกิจสัมพันธ์และมุ่งมิตรสัมพันธ์ค่อนข้างสูง สำหรับ ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของคณบดีมีประสิทธิภาพสูงมีดังนี้ ปัจจัยด้านสถานการณืที่เอื้อ ต่อการบริหารงานของคณบดี ซึ่งประกอบด้วย อำนาจในตำแหน่ง โครงสร้างของงานและ ความสัมพันธ์ระหว่างคณบดีกับผู้ร่วมงาน ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำ แบบมุ่งกิจสัมพันธ์และมุ่งมิตร สัมพันธ์สูงในสถานการณืที่เอื้อสูง ปัจจัยด้านความสามัคคีของอาจารย์ในคณะวิชา ปัจจัยด้านการ ฝึกอบรมด้านการบริหาร และปัจจัยด้านประสบการณ์ในการบริหาร สำหรับตัวแปรด้านภูมิหลังที่ สามารถทำนายประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการได้ดีที่สุดคือ การฝึกอบรมทางด้านการบริหาร และประสบการณ์ทางการบริหารในตำแหน่งคณบดีร่วมกับประสบการณ์ในการบริหารในตำแหน่ง อื่น ๆ ภายในสถาบันก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งคณบดี นอกจากนี้ยังพบว่า ประสิทธิภาพของ การบริหารงานวิชาการของคณบดีจะสูง หากหัวหน้าภาควิชาที่มีพฤติกรรมผู้นำที่สอดคล้องกับคณบดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑป ไชยชิต (2537) พบว่า 1) องค์ประกอบภาวะความเป็นคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ ได้แก่ คุณลักษณะทางกาย คุณลักษณะทางสังคม คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ และ คุณลักษณะทางส่วน 2) พฤติกรรมของผู้นำของคณบดี ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างการริเริ่ม และ

ด้านจินตอาทร 3) สภาพการณ์ของคณะวิชา ประกอบด้วย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคณบดีกับ ผู้ได้บังคับบัญชา ได้แก่ ผู้ได้บังคับบัญชาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการทำงานของคณบดี ด้านโครงสร้างของงานในคณะวิชา ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายของงานในคณะไว้อย่างชัดเจน ด้านอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของคณบดี ได้แก่ คณบดีเสนอการให้รางวัล ความดีความชอบแก่ ผู้ได้บังคับบัญชา และด้านบรรยากาศของคณะวิชา ได้แก่ สมาชิกร่วมกันวางแผนในการทำงาน นอกจากนี้ในส่วนของประสิทธิผลของคณะวิชาที่สำคัญ ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของคณะวิชา ส่วนการบรรลุวัตถุประสงค์ของคณะวิชา ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ได้แก่ จำนวนนิสิต นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ด้านการวิจัย ได้แก่ ผลงานวิจัย ที่ได้รับการอ้างอิงมากในการนำไปใช้ ด้านการบริการวิชาการ ได้แก่ บุคคลที่สนใจเข้าร่วมการ อบรมแต่ละโครงการมีจำนวนมาก ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ จำนวนนิสิตนักศึกษา ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านความพึงพอใจของสมาชิกใน คณะวิชา ได้แก่ สมาชิกในคณะวิชาได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ เพื่อการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความร่วมมือ

1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้เป็นแนวทางการใน กำหนดคุณลักษณะของผู้ที่จะเป็นคณบดีในแต่ละคณะ เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้เป็นแนวทางในการ ปรับปรุงพัฒนาศักยภาพของคณบดีให้เป็นผู้บริหารที่มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 คณบดีคณะวิทยาการจัดการ ควรนำเรื่องการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งที่การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ชาวต่างประเทศ ที่มีความรู้ความสามารถมาสอน บรรยายและถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากร สนับสนุนและส่งเสริม ให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานด้วยภาษาอาเซียน

2. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำของคณบดีคณะอื่น ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงาน ตามภารกิจในมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับคณะไปสู่อาเซียน

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และความสำเร็จของคณบดีในการ
ดำเนินงานตามภารกิจของคณะไปสู่ประชาคมอาเซียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University